

~~№29-10~~

Стан странајасса пролетаријас, бтуватчд!

~~216~~

66.75(2)1

В 31

ВЛКСМ-лөн

8465к

д а с ѓ д

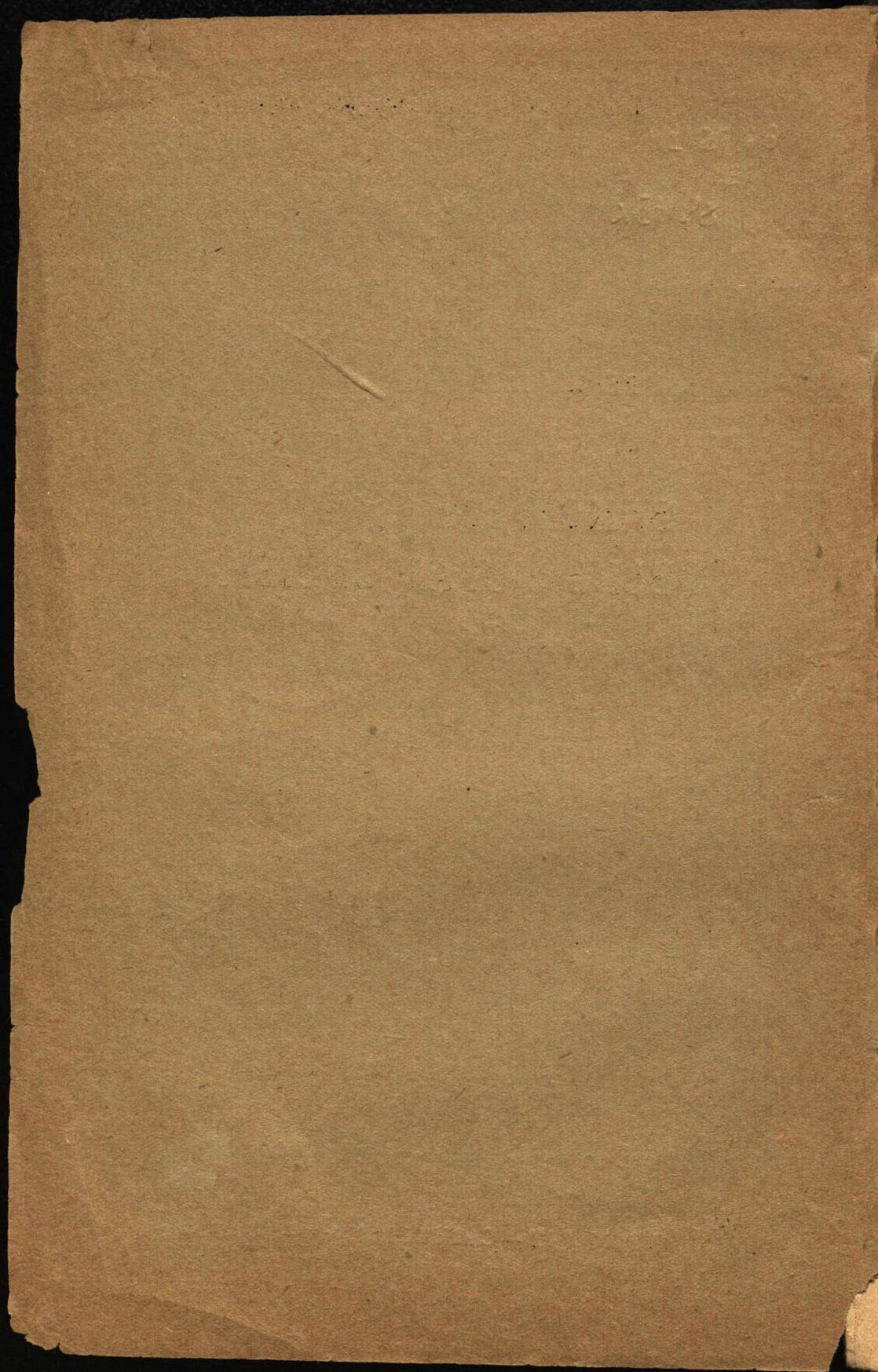
Ставсојузса сјезд

П. ВЕРШКОВ

ВЛКСМ-лөн

ВЫЛ УСТАВ ЈЫЛЫС

КОМІ ГІЗ—СЫКТЫВКАР—1936

Коми-3

812

66. 75(2)1

ВЗ1

3-14/2a

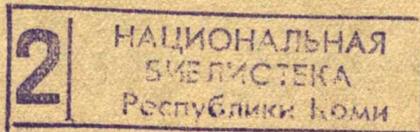
Став странајаесса пролетаріјјас, дтувтчöj!

ВЛКСМ-лөн
d a c ö d
Ставсојузса сјезд

П. ВЕРШКОВ

ВЛКСМ-лөн ВЫЛЬ УСТАВ ЖЫЛЫГ

ВЛКСМ-лөн X-öд СЈЕЗд ВЫЛЫН доКЛАд
1936-öд ВОСА АПРЕЛЬ 17-öд ЛУН

КОМИ ГІЗ—СЫКТЫВКАР — 1936

8465 K

П. ВЕРШКОВ

О НОВОМ УСТАВЕ
ВЛКСМ

Доклад на X съезде ВЛКСМ
17 апреля 1936 года

Перевод Г. Торлопова
и Г. Федорова

Отв. по выпуску А. Чеусова
Техн. ред. М. Шестаков.

Жортјас! ВЛКСМ был уставлөн проектыс, кодї предлагајтсө тајө сјездлы Центральнөј комїтет нїмсаң, төдчымөн торјалө воҗа уставыс, кодөс вежлавліс да содтавліс сојузлөн IX-өд сјезд. I тајө җик гөгөрвоана сы вөсна, мыҗ вежсіс обстановканыс, вежсісны условїејас, кодјасын ужалө комсомол. ВЛКСМ воҗө сувтісны был, нөшта важнөјжык да нөшта сложнөјжык моҗас, воҗа серті. Такөд јитөдын комсомоллөн воҗа уставыс важміс, воштіс ассыс төдчанлунсө. ВЛКСМ-ын олөмыс мунө тајө важмөм уставсө ордјөмөн. ВЛКСМ пановтіс ассыс важ уставсө.

Збыл-өд, жортјас, мыҗ требујтліс важ уставыс комсомолскөј организацијассаң, комсомолецјассаң? Медгасө народнөј овмөс социалистическөја реконструктірујтөмын, странаөс индустриализірујтөм вөсна тышын участвујтөм. Сїктса комсомолецјассаң устав требујтліс лоны візму овмөс социалистическөја реконструктірујтөмын активнөја участвујтысјасөн, быд ногөн отсавны партїялы дорвыв коллективизација подвылын кулачествоөс кыҗї классөс ліквідірујтан моҗ олөмө пөртөмын. 1931 во заводїтчігөн, кор мунліс сојузлөн IX-өд сјезд, тајө вөлі вескыдөн, быт коланаөн, злөбодневнөјөн. Онї-жө — тајө быдөнлы гөгөрвоана — мїјан странаын лөсөдөма-нын первокласснөј техникаөн оснастїтөм вынјөра промышленност, сїктын җикөҗ верміс колхознөј строј, кулачествоөс кыҗї классөс жугөдөма, ліквідірујтөма, странаөс народнөј овмөс лоїс социалистическөјөн.

ВЛКСМ IX-өд сјезд бөрын некымын лун мыҗтї, 1931-өд вөса февраль 4-өд лунө, Сталін жорт, хоҗајственнїкјас конференціја вылын выступајтїгөн, вісталїс: „Воҗынмуныс странајасыс мї бөрө колїм 50 — 100 во вылө. Тајө расстојанїјесө мїјанлы колө котөртны дас воөн. Лїбө мї вөчам тајөс, лїбө мїјанөс нырасны“¹⁾. I со віт во мыҗтї, талун

¹ Сталін, Ленинизм вопросјас, 445-өд лїстб, 10-өд їзд.

мі вермам ошжыстөг шуны, мыј өні міжанос оз нырыштны, өд міжан страна сещома быдміс да јонміс, мыј мі вермам сетны пасвартана отпор міжан выло врагөн ускөдчыны лубөј бостчылөмлы.

Поңө-ө өні, выл обстановканы, сувтөдны комсомолец воңо важса требованіејассө? Ферт-жө оз. Воңа уставыс торјалөмөн выл устав комсомольскөј организацијассан, комсомолецјассан требутө төдөмлунјасөн, наукаөн, культураөн овладејтөм, чорыда велөдчөм, марксизм-ленинизм настојчивөја да систематическөја изучајтөм. Комсомоллөн могыс өні лоны быд боксан велөдчан организацијаөн, советскөј став томјөзөс коммунистическөја воспітајтан организацијаөн.

Большевістскөј партијалөн опытыс велөдө комсомолөс вежлавны аслас ужлыс организационнөј формајассө, вежлавны ассыс организационнөј політिकासө ужалан выл условіејас серті. Бостөј, например, комсомолө примітөм јылыс вопрос. Воңа уставын шуөма: „ВЛКСМ шленјасө примітавсөны: рабочөј, батрацкөј, колхознөј, беднацкөј да середнацкөј томјөз кандидатскөј стажтөг да рекомендаціјајастөг“. Кандидатскөј стажтөг да рекомендаціјајастөг комсомол шленјасө примітсылысны сің-жө пролетарскөј, батрацкөј да беднацкөј семјаясыс петысјас, специалистјас, велөдчысјас, сиктса учітелјас да агрономјас. Служашщөј-јас да інтеллігентјас прінімајтсылысны комсомолө воөн-жынјөна кандидатскөј стажөн. Сіјө лубө тајө социалнөј группаө прінадлежитөмыс вөлі өдвакө ез решајушщөј прізнакөн комсомолө примітігөн. Секи тајө вөлі быт колана. Шуны-кө, тајөн төдчымөн решајтсылыс вопрос комсомолын пролетарскөј руководство јылыс. Өні-жө, тајө быдөнлы гөгөрвоана, тащөм матыстчөмыс шогмытөм-нін. ВЛКСМ ЦК јона-нын важөн ставсө тајөс вылпов відлаліс да отменітіс. Формалнөј соображеніејасө кутчысөмөн егө-жө мі вермөј руководствутчыны сіјөн, мыј важміс, лоі туйтөмөн, а, сің-кө, і вреднөјөн.

Мі примітавлім комсомолө 14-23 арөса томјөзөс. Олөмыс ачыс міжанос вескөдіс. Воңа уставөн ограничөтөмјаслы паныд, өні комсомолын лыдфысө 30 прөцент томјөз, кодјаслы 23 арөсыс унжык. Вескыда шуөмөн комсомолын лоіны ыжыджык арлыдајас. Јестественнө, арлыда воңа рамкајасыс лоіны рескыдөс, сы вөсна, мыј

најо ограничаватѳны пырны комсомолѳ гырыс арлыда томјѳз вел ыжыд јукѳнлы.

Воѳза устав неправилнѳја гѳгѳрвоѳдліс пиѳнерскѳј организацијалыс ролсѳ, кор шуліс ташѳмтѳр: „Быд комсомолец отсалѳ пиѳнерјаслы участвуйтны социалистическѳј строителствоын“. ѳерт, уставлѳн тајѳ положенијесыс паныд мунліс челаѳѳс коммунистическѳја воспитајтан моглы, тѳдѳмлунјас основајасѳн овладејтан моглы, челаѳлыс досуг организујтан моглы да с. в. Челаѳѳс воспитајтан могјас вылѳ нелучки виѳѳдѳмыс аслас кадѳ вѳлі характернѳјѳн комсомольскѳј да пиѳнерскѳј работникјас пѳвтса кушѳмкѳ јукѳнлы.

Поѳис ескѳ вѳставны уставлыс і мукѳд важмѳм, ассыс кадсѳ вужѳм да весіг абу удачнѳј формулировкајас. Со мыј вѳсна ковміс тајѳ сјезд вылын сувтѳдны вопрос ВЛКСМ выл ыстав јылыс.

Комсомол аслас став історіја чѳжнас, аслас быдмѳм да развівајтѳм серѳтыс, вежласан обстановкасѳ арталѳмѳн, сы воѳѳ партијаѳн сувтѳдѳм могјассѳ буржыка олѳмѳ пѳртѳм могыс, пыртліс аслас уставѳ колана вежлалѳмјас. Но ВЛКСМ-лѳн устав, коді обсуждајтсѳ тајѳ сјезд вылын, комсомол олѳмын ем зев ыжыд событїе. Сјездлы вѳдлалѳм вылѳ сетѳма устав, кодлыс основнѳј положенијесыс сетіс личнѳ Сталин јорт. (Аплоѳисментјас.)

Ме ог кут сорнїтны став вопросјас јывсыс, кодјас јїтѳмаѳс ВЛКСМ выл ыстав соѳержанијекѳд. Сувтла сѳмын некымын подувја вопросјас вылѳ.

І. КОМСОМОЛ СУШЦНОСТ ЈЫЛЫГ

Устав проектын вѳставсѳ, мыј комсомол ем массѳвѳј беспартијнѳј организација воѳынмуныс сѳветскѳј томјѳзлѳн, мыј комсомол прїмыкајтѳ ВКП(б) бердѳ, ем сылѳн реѳерв да отсасыс. Комсомоллѳн могыс — отсавны партијалы томјѳзѳс коммунизм самѳн воспитајтѳмын. Комсомоллыс сушцностсѳ определїтѳм, кодѳс гїжѳма устав проектѳ, сетѳма личнѳ Сталин јортѳн. (Аплоѳисментјас.)

Устав проектѳ первоначалнѳј текстас мї, ВЛКСМ-лѳн ЦК, предлагајтлім гїжны таѳї: „ВЛКСМ ем Ставсојузса коммунистическѳј (большевикјас) партијалѳн реѳерв да вер-

нөј отсасы. Большевістскөј партіја вескөдлөм улын ВЛКСМ воспитывајтө томјөзөс коммунизм самөн, отувтө најөс ВКП(б) да советскөј власт гөгөр. ВЛКСМ, аслас сушчество сертіыс, ем массөвөј пролетарскөј организација, коді ас радјасас котыртө вөзынмуныс, классово сознательнөј, політика боксаң грамотнөј томјөзлыс паскыд слөјјас“.

Кыңи аңанныд, Сталин јорт серјознөја вескөдіс ВЛКСМ устав проектлыс тајө основнөј положеніјесө. Тајө вескөдөмјасыс, кыңи қик стөча індіс аслас замечательнөј речын А. А. Андрејев, емөс вескөдөмјас мијан воңа, да і өніја ужө. Сталин јортлыс устав да программа проектјасө замечаніјесө некущөм ногөн оз поң торјөдны сіјө індөдјасыс, кодјасөс Сталин јорт сетіс 1935-өд во заводітчігөн ленинскөј комсомоллы томјөзөс коммунистическөја воспитајтөм јылыс.

Ас кадө, Сталин јорт індөм серті, мі вужсаңыс вежим структурасө комсомол комітетјасыс, кодјас механическөја копирујтлісны партіјнөј комітетјасыс постројеніјесө. Тајө төдчымөнја кокнөдө томјөзөс воспитајтан могјас олөмө пөртөм. ВЛКСМ-лөн воспитательнөј ужыс муніс воңө.

Но өткымын комсомолскөј комітетјас өнөң-на век тырвыјө ез вужны томјөзөс воспитајтан вопросјас вылө, өнөң-на налыс вніманіјесө бостөны быд сікас қик хоңај-ственнөј вопросјас. өнөң өткымын комсомолскөј комітетјас век-на копирујтөны партіјнөј организацијајасыс уж методјасө. Тајө виставсө комсомоллыс сушностсө да характерсө гөгөрвотөмөн.

Сталин јортлөн сы вылө індөмыс, мыј комсомол ем беспартіјнөј организација, објажитө мијанөс унатор вылыс відлавны да вежны комсомол уж практикаыс. Тырмымөн виставны, мыј оз шоча комсомолскөј организацијајас сувтөдны комсомолө пырысјас воңө пөшти сещөм-жө требованіјесас, кущөмјас сувтөдсөны партіјаө пырігөн. Напрімер, ленинскөј комсомол радјасө пырны окотітыслыс мукөд дырјі требујтөны, мед сіјө төдіс да тырвыјө раңделайтіс ВКП(б)-лыс устав да программа. Бытө партіјаса шлен да комсомолец костын абу некущөм торјалөм, арлыд сертіыс кынқи. Ферт, тајө требованіјеыс абу вескыд, сіјө прөтивөречітө комсомол сушностлы кыңи беспартіјнөј организацијалы, кодлөн могыс томјөзөс коммунизм самөн воспитывајтөм.

Устав первоначалнӧй проектн ми сӑ-жӧ первојсӧ гӑж-лӑм, мыј „ВКП(б) да ВЛКСМ программаыс кушӧм лӑбӧ кежӧм оз вермы ӧтлаасны комсомолын сулалӧмкӧд“. Сталин јорт гӧгӧрвоӧдлис, мыј колӧ колччыны индӧмӧн, мыј комсомолын сулалӧмкӧд оз ӧтлаас сӧмын сӑјӧ случајын, кор комсомолец кежӧ ВЛКСМ программаыс.

Тащӧм ногӧн лӧӧ гӧгӧрвоана дај вескыд сувтӧдны комсомолӧ пырыс воӧӧ требованӑе тӧдны да разделајтны ВЛКСМ-лыс программасӧ.

Устав первоначалнӧй проектн ми сӑ-жӧ требујтлӑм комсомолӧ кандидатлыс, медем сӑјӧ кандидатскӧј стаж прӧјдӑтӑг чӧжӧн быт тӧдмасӑс партија уставӧн да программаӧн. Сталин јорт черкнӑтӑс тајӧ пунктсӧ.

Проект первоначалнӧй текст положенӑејаслӧн, кодјасӧс ме сӧмын-на вайӧдӑ, невескыдлуныс бара-жӧ сыын, мыј комсомолса шленјаслы, беспартијнӧј организацијаса шленјаслы сувтӧдсылисны сешӧм-жӧ требованӑејас, кычӑи партијаса шленјаслы. Ферт, вӧлис ескӧ зев чорыда ыладӧмӧн вӧчим-кӧ став вӑсталӧмсыс вывод, мыј мијанлы оз ков воспитывајтны комсомолецјасӧс, став томјӧзӧс партијалыс программасӧ признајтан самӧн, партијалыс решенӑејассӧ уважајтан самӧн. Мијан свјашченнӧј мог кытыртны томјӧзӧс партијалыс программасӧ, сылыс решенӑејассӧ, сылыс лозунгјассӧ олӧмӧ пӧртӧм вӧсна тыш вылӧ, мӧдног-кӧ партијалыс вӑсӧ олӧмӧ пӧртӧм вылӧ.

Тащӧм ногӧн уставсӧ беспартијнӧј организацијалыс, кӧт сӑјӧ и прӑмыкајтӧ партија бердӧ, кӧт аслас сам сертыс и коммунистическӧј, кушӧм ем комсомол, оз поӧ ӧткодавны ВКП(б) уставкӧд. Ковмас-на ужалыштны мијан актив пӧвсын, медем ескӧ сӑјӧ помӧӧ гӧгӧрвоӑс комсомоллыс сушщностсӧ да характерсӧ.

Вӑзӧдлӧј, мыјда лӑшнӧј терпӑтны вермытӧмлун петкӧдлӧны комсомолскӧј организацијас да торја-нин налӧн термасыс руководӑтелјас сек, кор комсомолец вӧчӧ кушӧмкӧ прӧступка. Мукӧд дырјӑ тырмымӧн ӑчӧтӑк помка, медем комсомолецӧс вӧтлисны сојуз радјасыс лӑбӧ заклејмитӑсны сӑјӧс серјознӧј взысканӑејӧн. Характернӧ, мыј комсомол шленјасӧн вӧчӧм поснӑдӑк прӧступкајас дӑнӧ тајӧ вывтӑи терпӑттӧмыс тӧдчӑс и выл устав проектӧ сетӧм предложенӑејасын да поправкајасын. Ӑтӑи стрӧг јорт вӧзјӧ гӑжны уставӧ, мыј:

„Кушчөмкө помка вöсна партијаыс вöтлөм жöз не дол-
женöс колгыны ленинскöй комсомол радјасын“.

Мöд сы ног-жö шöктö:

„Комсомолец, сiжö-жö партијаса шлен, кор сiжöс вöт-
ласны партијаыс, оз вермы лоны ВЛКСМ радјасын“.

Тажö жортјасыс механическöја öткoдалöны партијаса
шленöс да комсомол шленöс. Нажö предложенијасын тöд-
чö вескöдлыс партијаса шлен да беспартијнöй воспита-
телнöй организацијаса шлен костын вывти ыжыд торја-
лөмсö гөгөрвотөмлун.

Сјездвозвывса обсужденије дырји тыдовтчис, мыј ак-
тивистјас пöвсыс кушчөмкө, збыл неыжыд, јукөн азгис мыј-
кө принципiалнö вылтор комсомоллыс сушностсö опреде-
литöмын, кодöс сетöма устав проектн, комсомол јылыс
мијан воҗа гөгөрвоöмыс принципiалнö торјаланаöс. Такöд
некушöма оз поҗ сöгласитчыны.

Комсомоллыс сушностсö определитöмыс, кодöс се-
тöма уставын, тырвыжö лöсалö ськöд, мыј Ленин да Ста-
лин војдөр вiставлисны томјöз сојуз јылыс. Ленин да
Сталин пыр тöдчöдлисны комсомоллыс беспартијнöй, вос-
питателнöй характерсö. Таын, жортјас, поҗö кокниа убедит-
чыны, кор бура лыддан комсомол јылыс Ленинлыс да
Сталинлыс вiсталөмјассö.

Сöмын мијан партијалөн врагјас, торјөн-нын троцки-
стјас, ез öтчид бостчывны леститчыны томјöз воҗын,
утверждајтөмөн, мыј комсомолыд — öдвакö абу „томјöз-
лөн партија“.

Шујгавывсајас (кыҗи тöданныд, на пыс öткымынјас
коркө имеитлисны отношеније мијан сојузса руководство
динö) вескыда шулывлисны, мыј комсомол — абу беспар-
тијнöй организација. Тырмымөн лоö каҗыштны Ыжыд сö-
ветскöй енциклопедијаын петавлөм „ВЛКСМ“ тöдса статја
јылыс, кодöс вöли аслас кадö раскритикујтöма. Тажö вреднöй
вiзöдласјасыс, дерт, кушчөмакө вермылисны пырöдчыны сiжö
кадса сојузса вескöдлан документјасö. Тажö горе-теоретик-
јаслөн гуса, а мукöд дырји i јавö целөн вöли противопоста-
витны ленинскöй комсомолöс большевистскöй партијалы.

Но тажö бостчылөмјассыс нинөм ез артмы сы вöсна,
мыј ленинскöй комсомол вöли i ем аслас большевистскöй
партијалы помöҗ вернöй да преданнöй. (Апломмент-
јас.)

І öні аҗысыны, збыл ескö öткымын, актiвiстҗас, кодҗас комсомол беспартiйнöҗ характер җылыс утврждайтöмсö лыддöны прiнципиальнö һеверниöҗөн. Абу сöкыд каҗавны, мыҗ најö виöдлас боксаң комсомолыд — аслысҗикас „том партiја“.

Тажö јортҗас виöдласын һинöм öтсамаыс абу комсомол роль җылыс да сiҗö моҗас җылыс Ленин да Сталин велöдöмкöд.

Сы моҗыс, медем комсомол вермис успешнöҗа олöмö нуöдны став сöветскöҗ томҗöзöс коммунистiческöҗа воспитајтан моҗас, сылы колö лоны томҗöзлөн паскыд, массöвöҗ беспартiйнöҗ организацијаөн, кодi ужалö партiја һе-посредственнöҗ вескöдлөм улын.

Татыс гөгөрвоана, мыҗ комсомол җылыс, кыҗи „том партiја“ җылыс мөвпалöмыс вужсаңыс прöтиворечитö ленинизмлы, вужсаңыс прöтиворечитö сојузлөн подула моҗлы—отсавны партiјалы томҗöзöс да челадöс коммунистiческöҗа воспитајтöмын. I сiҗö, кодi комсомолын аҗзö кущöмкö „том партiја“, быҗ воас комсомолöс партiјакöд прöтивопоставитöмö.

Пролетариат дiктатура сiстемаын комсомол бостö особöҗ места.

Комсомоллыс сушностсö да моҗассö определајтiгөн Сталин јорт шулис, мыҗ томҗöзлөн сојуз „тажö ем рабочöҗ да крестанскöҗ томҗöзлөн массöвöҗ организација, абу партiйнöҗ организација, но кодi прiмыкајтö партiја бердö. Сылөн моҗыс—отсавны партiјалы том поколенiјеöс социализм самөн воспитајтан уҗын. Сiҗö сетö том резервҗас пролетариат став мукöд массöвöҗ организацијаҗаслы вескöдлан став отраслҗас куҗа“¹⁾.

Жал ескö, но öткымын актiвiстҗас оз пыдысаң мөвпавны таҗö классическöҗ формулировка җывсыс, кодi налы уна гөгөрвотöм вопросҗас вылö сетö вочакыв. А öд бурöщ таҗö формулировкасыс петö, мыҗ комсомол ем партiјалөн отсасыс да сылөн резерв. I бурöщ татыс петö, мыҗ комсомол сочувствуйтö партiја программалы да тышкасö сылыс лозунҗассö да моҗассö олöмö пöртöм вöсна. Комсомоллөн, кыҗи массöвöҗ беспартiйнöҗ организацијалөн, выныс да доныс бурöщ сыын, мыҗ сiҗö прiмыкајтö ВКП(б)

¹⁾ Сталин, Ленинизм вопросҗас, 115-öд листö., 10-öд изд.

бердө, сижө вескөдлөм улын ужалө томјөзөс коммунистическөја воспитатјөм куза.

II. ВЛКСМ ШЛЕНЈАС ОБЈАЗАННОСТЈАС ЈЫЛЫГ

Мыјын коммунистическөј воспитаніеыс? Тајө јуалөм вылас тыр вочакыв сетөма Ленин да Сталин велөдөмын. Ленин шуліс:

„Коммунистөн позо лоны сөмын секи, кор озырмөдан ассыд вежөртө став сижө озырлунјассө төдөмөн, кодјасөс выработатјис человечество“¹⁾.

Тани, ферт, колө кутны төдвылын, шуліс Ленин, мыј „вөлі ескө ошыбкаөн мөвпавны сиз, мыј тырмымөн усвоитны коммунистическөј лозунгјас, коммунистическөј наукалыг выводјассө, төдөмлунјаслыг сижө суммасө, кытыс лоачыс коммунизмыс ассыд усвоиттөг“²⁾.

I возо:

„Ужтөг, тыштөг коммунистическөј брошурајасыс да произведенијејасыс кыга серти коммунизмотө төдөмыд зикнинөм оз сулав, сы вөсна, мыј сижө нуөдис ескө возо теоріја да практика костын важса торјалөмсө, сижө важыса торјалөмсө, коді вөлі медса зывөктана чертаөн важса буржуазнөј обшществолөн“³⁾.

Тајө положенијејасыс петөмөн, устав урчитө ВЛКСМ шленјаслыг објазанностјассө. Бурөщ та вөсна медвоза план вылө сувтөдсө комсомолса шленлөн објазанностыс овладавајтны марксистско-ленинскөј велөдөмөн, сижө подувја идејајасөн, төдөмлунјасөн, култураөн, наукаөн, техникаөн. Но тајө, ферт, абу ставыс. ВЛКСМ-са шленјас објазанөс став вынјаснаныс јонмөдны советскөј стрөј, советскөј промышленност да транспорт, колхозјас да совхозјас, нуөдны тыш народлөн врагјаскөд.

Комсомолса шленлы колө петкөдлыны уж динө социалистическөја относитчөмлыс пример, суса вины социалистическөј собственност, образцовөја кутны ассь бытын, тышкасны хулиганствокөд, нывбаба динө нејортнога относитчөмкөд, примернөја относитчыны семја динө, челад динө, терпеливөја разјаснајтны томјөзлы сујеверіјејасыс да религиознөј предрассудокјасыс вредсө.

¹⁾ Ленин, XXX-өд т., 407 листб., 3-өд изд.

²⁾ Сен-жб, 405--406 листб., 3-өд изд.

³⁾ Ленин, XXX-өд т., 404--405 листб., 3-өд изд.

ВЛКСМ-са шленјаслы колө активнөја участвуйтны комсомолскөј организацијас ужын, волывлыны собранијејас вылө, политзанатијејас вылө, ödjö da стөча пөртны олөмө организацијалыг заданијејассө. Комсомолец—соцордјысөмын активнөја участвуйтыс. Комсомолец-производственникјаслы колө овладевайтны ужалан стахановскөј методјасөн.

Уставын урчитөм објазанностјас өткымын јортјас оспаривајтлісны. Сувтла „Комсомолскаја правдаын“ Борисов јорт выступленіе вылө, коді медса подробнөја разбірајтліс тајө вопрссө. Борисов јорт аслас статјаын, ВЛКСМ-са шленјас објазанностјас јылыс пункт партијаса шленјас објазанностјас јылыс партија устав пункткөд өтластитөмөн, гижө: „Комсомолецлы сувтөдсөны унжык требованијејас партијаса шленлы дорыс“. Ташөм механичскөј—унжык либө ещажык—өтластитөмыс ачыс аснас-һин невескыд. Борисов јортөн вөчөм выводјасыс і пышкөс сертыс невескыдөс.

Партијалөн устав, например, објажитө партијаса шленөс пөртны олөмө чорыд партијнөј дисциплина да активнөја участвуйтны партија политическөј олөмын. Һинөм ташөм самаыс комсомол устав проектын абу і, дерт, лоны оз вермы. Либө, ВКП(б) уставын шусө, мыј коммунист, кызи советскөј государствоын вескөдлыс партијаса шлен, објазан лоны трудөвөј да государственнөј дисциплина олөмө пөртөмын образөцөн. Ташөм требованијесө ВЛКСМ-са шлен динө устав оз сувтөд дај сувтөдны, дерт, оз вермы. Сиз-кө, сорнитны сы јылыс, мыј комсомолецлөн „унжык објазанностјас“, вескыда туйтөм.

Но комсомолса шлен објазанностјас јылыс пункт куза өткымын индөдјаскөд, кодјасөс вөчөма Борисов јортөн да өткымын мукөд јортјасөн, колө сөгласитчыны.

Сиз, например, колө, тыдалө, стөчмөдны уставлыс сижө местасө, көні виставсө сы јылыс, мыј быд комсомолец објазан „ужавны стахановскөја“. Од оз быд комсомолец аслас уж сикас сертыс вермы лоны стахановецөн. А сыыкынчи оз поз заставитны комсомолецөс быт лоны стахановецөн. Тајө бюрократизм сама. Откымын вескөдөм вөчны колө, но Борисов јорт подувја предложенијекөд сөгласитчыны оз поз. Сижө предлагајтө ВЛКСМ-са шленлыс објазанностјассө гижны тази:

„ВЛКСМ-са шлен објазан:

а) пöртны олөмө болшевикјас партијалыс да комсомол-лыс шуөмјассө да актiвнөја участвуйтны странаса политическөј олөмын;

б) актiвнөја участвуйтны комсомолскөј организација ужын, пыр воывлыны комсомолскөј собраніејас вылө, ödjö да стöча пöртны олөмө организацијалыс заданіејас, быд заводитөм делө помöз вайөдөмөн“.

Со і ставыс, мыј предлагайтсө шуны ВЛКСМ-са шлен објазанностјас жылыс. Тајö предложеніејас, меным кажитчө, абу примітана. Сіјö оз шымырт ВЛКСМ-са шлен конкретнөј објазанностјаслыс став кыщсө, сувтө паныд сылы, мыј комсомол ем организација, кодi öтувтө возынмуныс, политика боксаң грамотнөј томјөзөс. Комсомолец, кыңи возынмуныс сөветскөј том морт, објазан:

дугдывтөг кыпөфны ассыс ідејнөј теоретическөј уро-венсө,

овладевайтны төдөмлунјасөн, культураөн, наукаөн, тех-нікаөн,

ізуцайтны војеннөј делө да с. в.

Уставдөн проект пунктө комсомолец вылө тајö да мукөд објазанностјассө комсомолөн öтувтөм томјөз политическөј да культурнөј быдмөм интересјасын, комсомолөн сојузын сулавтөм томјөз паскыд слөјјас вылө нөшта јонжыка вліјајтан интересјасын.

Со мыј вöсна мi огө вермөј примітны індөм статјалыс подувја предложеніесө да ограничитны комсомолса шлен-јаслыс објазанностјассө сіјөн, мыј сыын вiсталөма.

III. КОМСМОЛО ПРІМІТӨМ ЖЫЛЫС

Выл уставдөн проект принципiальнөја выл ногөн сув-төдө комсомолө примітөм жылыс вопрос. Војдөр комсо-молө примітигөн мiјан вөліс томјөзөс социальнөј группас вылө јукөм.

Выл устав проект сертi комсомолса шленјасө приміт-сөнны возынмуныс, прөверитөм, сөветскөј властлы пре-даннөј томјөз рабочөјјас, крестана да служашщөјјас лөвсыс. Сіјö случајын-жө, пырысыс-кө тырмытөма-на подготовитчөма сіјөс ВЛКСМ-са шленө примітөм вылө, организација примітө сіјөс аслас радјасө кандидатөн квајт төлысса срок кежлө.

Комсомолö примитöм жылыс вoпpocсö тaјö вьлног сувтöдöмыс сiҗ-жö сетöма Стaлiн jортөн. Устав первоначальнöй пpоектын ми мöдног вiдaвлiм комсомолö примитöм жылыс вoпpocсö, комсомолö примитiгөн җiк став вoзынмуныс, сöветскöй властлы пpеданнöй томjöзлы об-язательнöй кандидатскöй стаж лöсöдöмөн. Вoҗö, кандидат-јасö примитaнјасöс ми jуклим кык группа вьлö: öтiыслы урҗитсылiс квајт тöлысса кандидатскöй стаж, мöдыслы — вoса.

Мијан пpедлoженiејаслөн Һевескыдлуныс тыдалана. Кокнöдöм пыдди ми сöктöдлим вoзынмуныс сöветскöй томjöзлы комсомолö пьрöмсö, став пьрысјаслы обяза-тельнöй кандидатскöй стаж лöсöдöмөн. Ми сiҗ-жö ег тыр-вьjö артыштöй качество боксаң вежöмјассö служашщöй да велöдчыс томjöз пöвсыс, наөн комсомолö пьрöмсö јона куҗжык кандидатскöй стаж пьртöмөн регулiрујтö-мөн. Стaлiн jорт гөгөрвöдiс мијанлы, мыј ми-кö кöс-јам примитавны комсомолö вoзынмуныс томjöзöс, то нiнöмла налы лöсöдны торја обязательнöй кандидатскöй стажсö.

Страна овмöсын, економiканы, социaльно-классöвöй структураын, а сiҗкö, i jöзјас вежöрын, лоiны зев серјоз-нöй вежöмјас. Мијан сöветскöй томjöз ез суавлыны i оз суавны бокын странаöс социaлистiческöја пepeустроi-тöм вöсна став тышыс. Мöдapö, партија вескöдлöм улын најö активнöја участвуйтiсны да участвуйтöны классјастöм социaлистiческöй общество строитöм вöсна тышын. Тaјö тыш, уж да велöдчöм процессас томjöз воспитывајтчöны да закалајтчöны. Колö шуны, тaјö школа воспитaнiјасö рабочöй да колхознöй томjöзкöд щöщ пpöјдiтöны i том служашщöјјас, i велöдчысјас, i том интeллигенција.

Быдöнлы тöдса, мыј рабочöй томjöз оз лунјасөн, а часјасөн быдмöны политическöја, культурнöја, овладевај-тöны кыптыс вьл техникаөн. На пöвсыс петiсны сурс инженерјас, мастер-стахановецјас. Вежсöны i мијан кол-хознöй томjöз, кодјас асланыс массанас пыдысаң гөгөр-вöбны пролетарскöй госудаpстволыс интeресјассö, кодјас быдмöны да развивајтчöны вьл колхознöй стрöј лöсöдöм вöсна тышын.

А вiҗöдлöй служашщöй томjöз вьлö да торја-нин том интeллигенција вьлö. Мыјда најö пöвстын пpекраснöй, сö-

ветскöй власты преданнöй том инженерјас, лотчикјас, агрономјас, учительјас, врачјас, бухгалтерјас, артистјас, музыкантјас! Ҷик-жö сiґи i велöдчыс томјöз пöвсын, кодјас чужисны сöветскöй власт дырји да велöдчöны сöветскöй школаын, емöс не еща зев бур зонјас да нывјас, кодјас збыл воґынмуныс јöз, достојнöјöс лоны комсомол радјасын.

Но уна комитетјас сы пыдди, медем матöжык кыскыны том интеллигенцијаöс комсомол ужö, руководство, паскыджыка кыскыны најöс асланыс радјасö, колöны тајö томјöзсö аснысö аслыныс. Мыј-жö сорнитны служащöј томјöз жылыс! Комсомол комитетса уна работникјас зев унаыс относитчöны на динö зывöктана, щöкыда игнорирүтöны најöс да мукöд дырјиыс мешајтöны налы пырны комсомолö. Тајö результат сiґöс гөгөрвотöмлөн, кущöма вежсiс кыщалыс обстановкаыс, кущöма вежсiсны асныс служащöј томјöзыс. Том служащöјјас—тајö сöветскöй томјöзлөн јукөн. Најö став мукöд ужалыс томјöзкöд öткода долженöс пöлзүйтчыны комсомолскöй руководство выманijeөн да төждысöмөн.

Со мыј вöсна емöс став подувјасыс бырöдны комсомолö примитигөн социальнöй группајас выдö воґа јуклöмсö. Со мыј вöсна комсомоллы колö быдногыс ккнöдны аслас радјасö пырöмсö рабочöјјас, крестана да служащöјјас пöвсыс воґынмуныс, сöветскöй власты преданнöй став томјöзлы.

Уставлыс проектсö обсуждајтан процессын тыдовтчис комсомолö примитöм жылыс вопрос тајö вылног сувтöдöмсö гөгөрвотöм. Со, например, сöветскöй җерновöј хоҗајство институтыс öти комсомолец шуö:

„Оз поҗ паскыда востыны öҗöссö мијан сојузö. Мијанлы колö петкöдлыны ыжыд суслун да примитавны томјöзöс сiґи, кыґи та жылыс вöли шуöма важ уставын, социальнöй положеније арталöмөн“.

Лыбö, со, доньцкöй областыс Ворошиловградскöй горкоммолса секретар Горбатов јортлөн предложеније. Сiґö шуö:

„Ме ногөн, быдөнöс колö примитавны квајт төлысга кандидатскöй стажөн, öд ми-кö кутам примитавны сiґи, кыґи шуöма устав проектын, артмас, мыј колхозникјас да уна рабочöјјас лоасны примитöмаöс кандидатö, а буржы-

ка подготовленнөй велөдчысјас да служашщөјјас — збыл шленјасөн; тајө чінтас організаціјаын рабочөј прослојкасө“.

Өтi комсомолец предлагајтө „не лөсөдны кандидатскөј стаж крестанскөј томјөзлы сы вөсна, мыј унжыкыс налөн развітіје общөј уровнең сертіыс сулалөны улынжык рабочөј томјөзлөн развітіје уровнеңыс“.

Став тајө предложеніејасас сы вылө вірөдтөг, мыј најө оз өткода формулірујтсыны, ем өткодлун — вылө обстановка гөгөрвотөм, томјөз пөвсын, сы лыдын i служашщөј да велөдчыс томјөз пөвсын, вылө качественнөј вежсөмјассө не тырвыјө арталөм. Сыыс-на унжык, тајө предложеніејасас тыдовтчө тајө томјөзсыс полөм.

Өерт, вермасны лоны сешөм случајјас, кор торја рабочөјјас да колхозникјас кутасны прімітсыны кандидатјасө, а служашщөјјас да велөдчысјас — збыл шленјасө, сы вөсна мыј сорныс мунө социальнөј торјалөмјас артавтөг возынмуныс, прөвереннөј томјөзөс комсомол шленө прімітөм јылыс. Но таыс повнысө абу помкаыс сы вөсна, мыј мiјан томјөз лоісны мөдөн.

Абу подулалөма сіз-жө утверждајтөм сы јылыс, мыј, бытөкө, колхознөј томјөз шщөт вылө быдмөмыс вермас өні назыны. Тајө абу вескыд. Тыдалө, тајө јортјасыс оз төдны өніја крестанскөј томјөзөс. На пөвсын комсомол радјасө прімітөм вылө уна достөјнөјјас. Вірөдлөј, кущөм ічөт шымыртөмыс комсомолөн тракторістјасөс, комбајнорјасөс, кодјас пөвсын томјөзыс составляјтөны јона унжыксө. Комсомоллөн сiктса первічнөј організаціјајас сіз-жө јона ічөтлыдаөс. Бөрјөдлөм даннөјјас серті сiктса 565 первічнөј організаціја пөвсыс 14 прөцент організаціјаыс лыддө 5 мортөз, 38 прөцент — 6-саң 10 мортөз, 22 прөцент — 11-саң 15 мортөз, 12 прөцент — 16-саң 20 мортөз да сөмын 6,5 прөцент лыддөны 20 мортөс унжык. 149 сурс колхозын зік абуөс комсомоллөн первічнөј організаціјајас. Тешкод думайтны сы јылыс, мыј тајө колхозјасас абу возынмуныс, прөвереннөј да сөветскөј властлы преданнөј томјөз, кодјас вестө комсомол верміс ескө содны (рости).

Сталин јорт төдчөдіс возынмуныс, прөвереннөј, сөветскөј властлы преданнөј томјөз вестө сiктын комсомоллыс содөм өдзөдны коланлунсө. Сіјө вескөдіс мiјанлыс вніманіјенымөс сы вылө, мыј уна достөјнөј томјөз

сіктын вöзжысöны комсомолö и мыј најöс колö примитавны мијан радјасö.

Ферт, кор ми сорнитам воынмуныс томјöзöс комсомолö примитöм жылыс, ми огö вермö сувтöдны пырыс во-зö требуйтöм, медем сылөн образованијеыс вöли семилеткаыс не улынжык, кычi тајöс вöзжисны мератöг усерднöй некымын јортјас. Оз поз примитны сiз-жö предложеније сы жылыс, медем кандидатјасö примитавсисны том-јöз, кодјас бура-нын тöдöны комсомоллыс программасö да уставсö.

Секi-жö колö решителнöја вештыны предложеније сы жылыс, мыј кандидатö колö приимајтны став окофитысјассö. Кычi гөгөрвоны кандидатскöј стаж лöсöдöм жылыс уставлыс пунктсö? Кандидатö примитсöны сiз-жö прöвереннöј, сöветскöј властлы преданнöј томјöз, но код-јас абу-на тырвыјö подготöвитчöмаöс сојузса шленö пырöм вылö.

Устав бура висталö сы жылыс, мыј кандидатскöј стаж лöсöдсö сы могыс, медем комсомолö пырны кöсјыс гötöвитчiс сек кежлö, тöдмасiс ВЛКСМ программаөн да уставөн да бырöдiс ассыс политическöј неграмотностсö.

Ферт, воынмуныс да преданнöј томјöзöс комсомолö јонжыка паскыда примитöм зiк оз ло комсомолö примитöм дiнö огулнöја матыстчöмөн, быдөнöс, став окофитыс-сö примитöм. Опыт петкöдлö, мыј сени, кöни вöли лежöма ташöм öшыбкасö, мијанвöлисны бöрыннас зев омöл тор-јас. Та вöсна мукöддырјыс комсомолö сурлисны случајнöј дај весiг враждебнöј елеменјас, быд пöлöс жуликјас да аферистјас.

Колö, јортјас, бырöдны сещöм положеније, кор райкомјаслөн да горкомјаслөн бјуројас быд пырысöс торјөн вынсöдöм пыддi пријомочнöј комиссијаслыс предложенијејассö вынсöдалöны „чукөрөн“. Комсомолö примитан уставнöј правилöјас став зугöмјассö колö бырöдны.

ВЛКСМ Централнöј Комитет сувтöдö сјезд во-зö предложеније комсомолö томјöзöс 15-сань 26 арöсöз примитöм жылыс. Мыјла, јортјас, 15 арöссан? Војдөр-öд комсомолö вермiс пырны i даснöл арöса подросток. Тајö бара-жö јитчöма обстановка вежсöмкöд. Војдөр производство вы-лö да ФЗУ школаö зев унаыс вескавлисны даснöларöса томјöз. Ми, ферт, ег вермöј секi тајö томјöзсö, кодi вö-

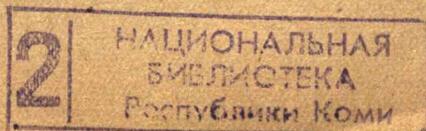
ліс производство вылын лібө ФЗУ-ын, не котыртны ле-
нинскөй комсомол радјасө. Öнi сiјö кадыс колi. Фабзавуч
школајасө примiтсöны томјöз, сöмын дасвіт арöссан заво-
дiтöмөн. Производство вылын дасноларöса томјöз пöштi
абуöс. Сетчö-жö быдмiс i крепыдмiс пионерскöй органи-
зация, кодi тырвыјö вермас могмöдны челадыс да под-
ростокјаслыс запросјассö 15 арöсöз.

Мыјла 26 арöсöз? Сы вöсна, мыј партијаö, кычi тајö
петö ВКП(б) ЦК декабрскöй пленум шуöмјасыс, кутас-
ны примiтсыны мијан сöветскöй странаса збыл возынму-
ныс, политiчески зрелöй, достöйнöй, медбур јöз. Колö, ме-
дым 23 арöсыс гырысжык томјöзлөн вöли позанлун
сулавыны комсомолын, став правајасөн пöлзүјтчöмөн, том-
јöзлөн коммунистическöй сојузса шленјаслыс став обяза-
нностьјассö нуöмөн. Комсомол тырвыјö вермас могмöд-
ны тајö томјöзыслыс запросјассö. Оз случајнö комсомол
радјасын öнi лыддысы 30 прöцент 23 арöсыс гырыс-
жык арлыда томјöз. Тајö томјöзыслыс важ уставөн пра-
вајассö формалнöја ограничiтöмјас вылö вiзöдтöг, најö
окофiтiсны возö ужавны сојуз радјасын. I ми ог вермöй
такöд не лыддысны.

Уставлыс проектсö обсуждајтiгөн öткымын јортјас
мунiсны нöшта возö, најö вöзјiсны примiтны комсомолö
весiг 28-30 арöсајасöс. Колö признајтны, мыј тајö пред-
ложенiејас вылас абу думајтлöмаöс. Сöгласiтчöй, мыј
колö лоны кушöмкö арлыда предел томјöз сојузö пы-
рöм вылö. Ми ог вермöй лоны организацияөн, кодi ко-
тыртö аслас радјасын i дасвiтарöсајасöс i комынарöсаја-
сöс, арлыда запросјасыс кодјаслөн јона торјалöны.

IV. ОРГАНИЗАЦИОННÖЙ УЖЛÖН ТЫРМЫТÖМТОРЈАС ДА ОРГАНИЗАЦИОННÖЙ РУКОВОДСТВОЛÖН МОГЈАС

Ташöм ногөн вöссöны перспективајас ВЛКСМ радја-
сö возынмуныс сöветскöй томјöзлыс став прослојкајассö
јона паскыдыка примiтöм вылö. Сложнöйжыкөн лöны
воспитајтан могјас. Тајö став настојчивостөн требүјтö
бырöдны организационнöй ужлыс колччöмсö. Зiк вескы-
да ВКП(б) ЦК-са секретар А. А. Андрејев јорт аслас
выступленiеын чорыда критикујтiс комсомол став орга-

нізаціоннөй ужлыс тырмытөмторјассө. Андрејев јортлөн выступленіјес уна торјө мјанөс велөдө, да мјанлы сыыс колө вөчны выводјас помөз. Мјан оргаңизационнөй ужлыс слаблунсө, а пөраын і винтөмлунсө позө аззыны быд восков вылын.

Со, напөрімөр, комсомолецјаслөн да томјөзлөн политическөй образоваңіе. Мјан оргаңизационнөй уж слаблун вөсна щөкыда вөвліны орөдөмјас да вежнөдлөмјас политшколајас да кружокјас комплектујтгөн. Пропагандістјас лыдын лоіны уна неподаготовленнөй јөз. Пропагандістјасөн вескөдлөм зев уна оргаңизаціјајасын оз поз шуны мөдногөн, кыңи некытчө шогмытөмөн.

Лөбө бостөй технөческөй велөдчөм јылыс вөпрос. Кыңи сіјөс рөшајтисны өткымын обкомјас да крајкомјас? Курскөй обком, напөрімөр, стахановецјаслыс технөческөй велөдчөм котыртөм јылыс Косарев јортлыс телеграммасө обсудөтөм бөрын шуис „објажөтны областса став первөчнөй комсомольскөй оргаңизаціјајасөс пырыстөм-пыр заводөтны Централнөй комөтетлыс тајө дөректөвасө олөмө пөртны“. І ставыс! Јортјас труд ез пуктыны, медемөвпыштны: а кодө-жө кутас лөсөдны программасө, кодө кутас отсавны хоңажственнөкјаслы котыртавны курсјас? Најө вунөдісны і зев уна мукөд вөпросјас јылыс, кодјастөг оз вермы лоны велөдчөм збылыс котыртөм.

Лөбө бостөй өностраннөй кывјас ізучајтөм јылыс вөпрос. Сөтчөз, кытчөз Косарев јорт комсомол Централнөй комөтет нөмсаң ез шыөдчы спеціалнөй пөсмөөн өностраннөй кывјас төдыс јөз дөнө, уна і уна оргаңизаціјајас норасисны сы вылө, мыј абуөс преподавательскөй кадрјас. Тајөн оправдывајтчылісны став тырмытөмторјасыс комсомолецјасөн да томјөзөн өностраннөй кывјас велөдан делөын. Ме должен шуны, мыј сојузса өткымын оргаңизаціјајасын оргаңизационнөй ужлөн слаблуныс вајөдлывлөс зев омөль резултатјасө. ВЛКСМ Централнөй комөтетлы такөд јөтөдын не өтчыд ковмывлөс вескөдавны обкомјасөс да крајкомјасөс. Щөкыда тыдовтчывлөс, мыј сіјө лөбө мөд комөтетса руковөдөтелјас оз омөла гөгөрвөны ассыныс могјассө, правөлнөја најөс вөсталоны, а делөјасыс налөн абу бурөс. Таңи вөлі неважөн Ивановскөй областын. Танөй оргаңизационнөй винтөмлуныс медрөз петкөдчөс кадрјасөс кужтөма бөрјөмын. Рајкомса секре-

тарјасѳс бѳрјѳм нуѳѳсыліс сещѳм омѳла, мыј најѳ вожын-
јыс дыржык ѳтї рајонын ез ужавлыны.

Аскаѳѳ став страна паста вѳлі нуѳѳѳма рабочѳј да
колхознѳј томјѳзлыс рајоннѳј конференціјас. Абу омѳ-
ла вѳлі нуѳѳѳма најѳс і Івановскѳј областын. Но мыјѳн
ѳелѳыс воіс тајѳ конференціјаслыс шуѳмјассѳ олѳмѳ
пѳртѳмѳѳ, то обком вылыс петкѳѳліс ассыс органїзаціон-
нѳј вынтѳмлунсѳ. Бурѳщ тавѳсна комсомолецјаслѳн,
томјѳзлѳн вывті уна ѳелѳвѳј предложенїејас, кодјасѳс
сетлісны тајѳ конференціјас вылас, кольісны олѳмѳ
пѳрттѳг.

Лыбѳ, со, Војвыв крајса комсомоллѳн воѳѳа руковод-
ствоыс. Сїјѳ органїзаціоннѳј ужлѳн слаблуныс воліс
сетѳѳѳ, мыј ВЛКСМ ЦК-лыс зев важнѳј шуѳмјассѳ олѳ-
мѳ пѳртѳмыс вескыда орѳѳсывліс. ЦК прїмітѳ комсо-
мольскѳј собранїејас јылыс зев важнѳј шуѳм, а Војвыв
крајкомлѳн руководство сїјѳс олѳмѳ оз пѳрт. Прѳверка
дырјї тыѳовчѳѳ, мыј собранїејас важ моз мунѳны омѳла.
ЦК требујтѳ закрепітны комсомольскѳј кадрјас, а Вој-
выв крајком важмоз лезѳ тыр самотѳк кадрјас бѳрјѳмын.

Тајѳ-жѳ органїзаціоннѳј вынтѳмлунсѳ поѳѳ вѳлі аззы-
ны і комсомол актївлѳн собранїејас вылын, кодјас вѳ-
ліны отчетно-перевыборнѳј кампанїе нуѳѳігѳн. Уна ор-
ганїзаціјасын, сы лыдын Москваын, ѳткымын рајонјасса
актївлѳн собранїејас мунісны ѳїк неудоветворїтелнѳја,
колѳ шуны, налѳн лѳгѳѳчытѳмыс тѳѳчїс весїг поснї-
торјасын.

Но, јортјас, органїзаціоннѳј ужлѳн слаблуныс сетѳ
ас јывсыс тѳѳны торја-нїн „комсомольскѳј овмѳсын“. Ком-
сомольскѳј документјас сеталѳмын да вїѳѳмын зев уна
органїзаціјасын ыжыдалѳ произвол. Комсомолса шлен-
јасѳс учїтывајтѳм нуѳѳсѳ некытѳѳ тужтѳма.

Комсомольскѳј документјас учїтывајтѳм да вїѳѳм
дѳверајтѳѳ мукѳѳдырјїыс первој вескалыс мортлы.

Тајѳ безобраѳїејасѳ поѳѳ вїставны сѳмын колана
сугслун абутѳмѳн, „комсомольскѳј овмѳс“ дїнѳ уна руко-
воѳашщѳј работнїкјаслѳн небольшевістскѳј отношенїеѳн,
тајѳ зев важнѳј ѳелѳсѳ технїческѳј аппаратлы передѳ-
верїтѳмѳн, кодї мукѳѳдырјїыс вѳлі јогѳссѳма враждебнѳј
да случајнѳј елементјасѳн.

Міжанлы, тыдало, ковмас нуодны комсомолскöй документјас прөверитөм. Комсомолскöй документјас прөверитөм, а сесса билетјас вежлалөм отсаласны вужвыјоныс вескөдны положеніјесө да пуктыны пом тајө безобразі-јејасыслы.

Тајө, ферт, оз ло, мыј прөверка віччісігөн „комсомолскöй овмөс“ колө колны еновтөм состојаніјеын. Колө пырыстөм-пыр примітны уна мерајас да нөшта јона возжык-на прөверкаөзыс лөгөдны пөрадок „комсомолскöй овмөсын“.

Но та могыс колө кыпөдны революціоннөй суслун, помавны быд сікас благодүшіјекөд.

Ответственнөй работнікјаслы колө вескыда аслыныс заңімајтчыны комсомолө примітан делөөн, документјас геталөмөн да учот пуктөмөн. Тајө отсалас комітетјас-са, рајкомјасса, обкомјасса секретарјаслы буржыка төдны асланыс організаціаыс шленјассө, успешнөјжыка воспітывајтны најөс коммунизм самөн, мөдногөн-кө, лоны збыл комсомолскöй руководітельјасөн.

Организаціоннөй уж слаблун вөсна сојузын бөрја кадөз вөлі ыжыд текучест.

Тащөм текучестсө, ферт, оз поз објаснајтны сөмын сојузлөн арлыда торјалөмјасөн да мукөд торјөн. Збыл, мыј комсомолыс томјөзлөн төдчана јукөн петліс і кутас петны кычі переростокјас. Тајө томјөз організаціалөн јестественнөй текучест. Но сорныс мунө оз та јылыс. 1930—1933-өд вога лыдпасјас вісталөны сы јылыс, мыј ВЛКСМ-ыс петісны не еща томјөз, кодјас 23 арөсыс томжыкөс.

На пөвстыс кущөмкө јукөныс, ферт, пыріс 20—22 арөсөн да верміс петны ВЛКСМ-ыс арлыда соображеніјејас куца. Но быдөнлы тыдалана, мыј колан војасө примітөмјас пөвстыс не ешаөн петісны комсомолыс 23 арөсө вотөз. Мөдногөн міжан сојузын ез ескө вөв сещөм ыжыд лыд переростокјаслөн, кычі өні.

Главнөјыс сыын, мыј міжан організаціајас, тајө војасас ас піас томјөзлыс зев ыжыд массаөс бөстөмөн, *ез паскөдны серјознөй організаціоннөй уж сіјбс сојузын закрепітөм куца.*

ВЛКСМ ЦК-өн примітөм мерајас јона чінтісны комсомолын текучестсө.

Бөрја кык волөн резултатјасыс петкөдлөны, мыј мi-
жан заводчiс комсомолө примiтөмјасөс јонжыка либө
омөлжыка нормалнөја закрепiтөм.

Но век-жө колө признатны, мыј комсомолө выл
пырысјасөс закрепiтөм куға ужыс мiжан пунктөма пыр-на
омөла. Комсомолө примiтөм том морт јылыс зев щөкыда
комитет вунөдө мөдөд лунас, сiјөс аслыс ассө еновтөмөн.

Став тајө тырмытөмторјасыс да отрицателнөј явле-
нiејасыс тырмымөн бура вiсталоны зев серјознөј орга-
низационнөј вопросјас дiнө төждыстөм отношенiејаслөн
последствiејас јылыс. Ми-кө ог көсјө вылыс вөчны тајө
омөл опытсө, ми-кө көсјам сувтны коммунистическөј вос-
питаније зев гырыс могјас уровень вылө, мiжанлы колө
бурмөдны ассыным став организационнөј ужнымөс, бырөд-
ны өнiја кустарщинасө, шедөдны дисциплина, стөчлун,
өкуратност да боевөј оперативност. Та вылө емөс став
объективнөј условијејасыс.

Сјезд тырвыјө ошкiс комсомол Централнөј комитет-
лыс отчотнөј докладсө. Косарев јорт докладлөн выныс
да ценностыс сыын, мыј сыын пыдысан, правiлнөја да
ыжыд политическөј размахөн урчитөма томјөзөс комму-
нистическөја воспитатан могјас, сыын, мыј стөча индөма
тајө могјассө олөмө пөртан методјассө да способјассө,
да медбөрын сыын, мыј сенi гөгөрвоана формулирутөма
сiјө гырыс требованијејассө, кодјас сувтөдсөны обста-
новка вежсөмкөд јитөдын комсомолса быд руководи-
щөј работниклы.

Сувтла медбөрја вылас. Комсомолса руководищөј
работниклы колө гөгөрвоны, мыј странаын обстановка
вужвыјөныс вежсiс. Öнi оз-нiн поз ужавны сiјө-жө метод-
јаснас, кодјас вөли туйөны војдөр, кор комсомол занимајт-
чiс медсасө хожајственнөј строителство вопросјасөн.
Öнi делө — нуөдны комсомолецјасөс да томјөзөс пром-
финплан тыртөм вылө мобилизутөм i зiк мөд делө — ко-
тыртны томјөзөс да челафөс коммунистическөја воспитај-
төм, ужавны школаын јөз пiын, кодјас овладевајтөны
наукаөн, техникаөн, искусствоөн.

Гөгөрвоана, јортјас, мыј ВЛКСМ аппарат öнi должен
лоны зөннас подчинитөма томјөзөс воспитатан вопросјас-
лы. Тајө — воспитатан аппарат, томјөзлы матыса, најө
запросјас да нуждајас дiнө чуткөј аппарат. Ферт, ми-

жан комсомолскöй аппарат жона оз лöсав тајö требо-
ваніејасыслы. Бурöщ тајөн објаснајтсö, мы отчотно-
перевыборнöй кампаніе кадö комсомолскöй руководст-
вогы кущöмкö жүкөн вöлі выльмöдöма. Агыс комсо-
молецјас буржыка кутісны гөгөрвоны комсомолскöй
руководство дінö пыр содыс требованіејассö. Најö выд-
вігајтöны руководашщöй органјасö советскöй томјöз пöвс-
ыс возынмуныс жöзöс, преданнöй, культурнöй, грамотнöй
жöзöс, орденосецјасöс, стахановецјасöс.

Ташöм жöзыс руководство дінö воісны отчотно-пере-
выборнöй кампаніе нуöдöмөн. Но выль бөрјöмјас пöвс-
ын уна организационно-неопытнöй жöз, кодјас на дінö
внимателнöй да чуткöй отношеніетöг оз вермыны спра-
вітчыны томјöзöс да чельдöс воспитајтан зев ыжыд ужөн.
Со мыјла, јортјас, комсомоллөн областнöй да крајевöй коми-
тетјас објазанöс, кад воштытöг, котыртны выль актывлыс
систематическöй велöдчöм, правільнöја, большевистскöја вес-
көдлыны наөн. Секи колö помнитны, мыј комсомолскöй
руководителсан требуйтсö медвоз тöдны положеніе мес-
тајас вылыс, сетны систематическöй отсöг райкомјаслы да
первичнöй организацијаслы, велöдны да закреплајтны
кадрјасöс, вижөдны најö быдмөм бөрса да терпелівöја
вескөдлыны сійö лбö мөд јортлыс, сійö лбö мөд орга-
низацијалыс тырмытöмторјассö.

Колö бырөдны кадрјасöс бөрјöм дінö кокнида вижөда-
на матыстчöмсö, код вöсна руководствоö пырөдчöны афе-
ристјас, врагјас. Хар'ковскöй областын партійнöй документ-
јас прөверитігөн вöлі вөтлöма партіјаыс ВЛКСМ райком-
јасса 5 секретарöс, Курскöй областын вөтлöма партіјаыс
райкомјасса 4 секретарöс, Западнöй областын — райком-
јасса 3 секретарöс, Белоруссијаын — райкомјасса 5 секре-
тарöс да с. в. Тајö тревожнöй фактјас.

Сојузын отрицателнöй јавленіејас пöвсыс öтi — сійö
руководашщöй кадрјаслөн текучест. Массöвöй характер
сійö бостіс торја-нын 1933-öд воын. Тајö ем работникјас-
сöс неправільнöја бөрјöмлөн резултат. Руководителјас оз
изучајтны жöзöс уж вылын, лезöны админіструјтöм
актив дінö. Бөрја кадö лөсөдöма устојчивöжык кадрјас.
ВЛКСМ ЦК райкомјасса секретарјасöс вынсöдаліс быдö-
нöс торјөн. Но, та выдö вижөдтöг, текучест сетö-на ас
јывсыс тöдны.

Но делöыс абу сöмын таын. Торја работникјас јылыс позö öшыбкатог шуны, мыј најö јонжыка администраторјас, воспитателјас дорыс. Најö ужын отсöг пыдди щöкыда ыжыдалö горöдöм, выговор, тырмытöмторјассö терпеливöја исправлајтöм пыдди—уж вылыс вештöм, быд комсомолецкöд ужалöм пыдди—вескöдлöм вообщце да с. в. Таын—комсомольскöј аппаратлөн, комсомольскöј руководстволөн подувја тырмытöмторјас пöвсыс öтик.

Со комсомолö примитöм да вöтлöм куза ВЛКСМ ЦК-са Централнöј комиссијалөн бöрјöм даннöјјас 1935-öд воыс. Местнöј организацијасөн 782 вöтлöмјас пöвсыс вид-лалигөн 324 мортöс Централнöј комиссија восстановитис, најöс вöтлöмсö невескыдөн признајтöмөн. Секи Централнöј комиссија аззис коланаөн сетны взысканијејас сöмын 263 мортлы, а мукöдјассö, сиз-кö, восстановитöма весиг некущöм взысканијејас сеттöг. Характернö, мыј тајö вöтлöмјас пöвсас вöли 59 комсорг да рајкомјасса работникјас. Централнöј комиссија на пöвсыс 50-öс восстановитис комсомол шленјасö. Сиз шусана сојузнöј дисциплина зугöмыс 138 вöтлöм пöвсыс комиссијаөн восстановитöма 111 мортöс.

Емöс уна фактјас комсомолыс сінсајса вöтлöмјаслөн.

Ставыс тајö висталö комсомол комитетјассаң комсомолса шленјас динö грубöј администривованије емлун јылыс, организацијаса шленјасöс воспитајтöм куза терпеливöј, настојчивöј уж горöдöмөн вежöм јылыс.

Щöкыда комсомолса руководашщöј работник мунö местнöј организацијаö возвыв пунктöм могөн—аззыны сетыс тырмытöмтор, доложитны сесса аслас комитетлы тајö тырмытöмторјас јывсыс, сесса, кыз шуасны, „нöшыштны“ „кучкыны“ сы куза, кодi вöчис тајö тырмытöмторсö. Тајö отсöг пыдди, инструктаж пыдди.

Колö, јортјас, мијанлы кыз позö терыбжыка да ödjöжык помавны такöд. Быд руководашщöј комсомольскöј работниклы колö гöгöрвоны, мыј обкомлөн, крајкомлөн, горкомлөн, рајкомлөн аппарат сушществуйтö комсомол первичнöј организацијасөн вескöдлöм вылö, томјöзöс коммунистическöја воспитајтöм вылö.

Администривуйтöмлы колö јавитны медса пöшщадатöм војна. Тајö зев серјознöј тырмытöмторсö вентöг оз поз шедöдны сижöс, медем убеждајтан метод лoic подувјаөн комсомол руководашщöј органјас ужын. делöлыс детал-

јассө төдөм, томјөзкөд збыл жітөд, најө жылыс быдлунса төждысөм, сојузпышса демократіја да самокритіка паскыда паскөдөм — со мыј должен характерізујтны комітетјаслыс ужсө да быд актївістлыс поведеніјесө.

Томјөзөс воспитайтөм — ферт зев сөкыд да сложнөј делө. Сіјө требутө комсомолскөј актївсаң вылын політїческөј грамотност, ыжыд култура. Сөкыд, шуам, кыртны да вескөдлыны комсомолецјас да томјөз політїческөј образованіеөн, кор актївіст ачыс-на ез воөдчы політїческөј знаніејас да култура определоннөј уровенөз. Сөкыд прївївајтны томјөзлы художественнөј література лыддан вкус, ачыд-кө сіјөс вывті веркөсті төдан. Лыбө, шуам, позө-ө кызі колө воспитывајтны да велөдны вузовскөј да школьнөј томјөзөс, аслад-кө абу некушөм представленіе вузјаслөн да школајаслөн могјас жылыс, велөдчыс томјөзлөн запросјас жылыс.

Гөгөрвоана, мыј өтї организационнөј навыкјасыд да весіг массајаскөд жітөдыд өні тырмытөм-нїн. Требутсө комсомолскөј актївлөн јона паскыджык културнөј да політїческөј кругозор. Војдөр-кө актївлөн малограмотностыс, некультурностыс падмөдлісны мїжанлыс ужнымөс, то өні, кор комсомол воэө сувтіс подула мог — воспитывајтны томјөзөс, тајө лоө зік терпїттөмөн. Сыыс-на унжык, өд комсомоллы өні колө воспитывајтны і 23 арөсасыс гырысжык томјөзөс. Ферт, руковөдїтелсаң ковмас унжык знаніе, организационнөј опыт, томјөзлөн став слөјјаскөд јона паскыджык жітөд.

Комсомолскөј актївіст — вылын да почетнөј званіе. Комсомолскөј актївіст ачыс должен лоны томјөзлы образецөн. Сојузса организационнөј ужлыс тырмытөм-торјассө ісправітөмыс завїсітө медга воэ актївыс. Актївістлы колө лоны комсомолецлыс уставнөј објазанностјассө олөмө пөртөмын образецөн: петкөдлыны ас вылын ужалөмлыс прїмер, петкөдлыны дісціплїнірованностлыс, организованностлыс прїмер, петкөдлыны аслад ужын самоотверженностлыс прїмер.

V. ДЕМОКРАТИЧЕСКӨЈ ЦЕНТРАЛИЗМ ЖЫЛЫС

Комсомол организационнөј построеніјелөн руковөдшщөј прїнціпыс — демократїческөј централизм. Тајө выд уставлөн өтї центральнөј вопрос.

Фемократіческөй централізмлөн первој медважнөй элемент — „комсомоллыс став руководашщөй органјассө вылыссаныс улысөзыс бөрјөм“. Тајө сетө комсомолскөй массајаслы позанлун доверајтны організаціаөн вескөдлөмсө асланыс бөрјөм серті комсомолса медбур јөзлы. Тајө сетө тырправа лубөй організаціялы, комсомолса лубөй шленлы требујтны туйтөм руководствоос вежөм. Фемократіческөй централізм воспітывајтө сојузса руководашщөй актівөс організаціјаса шленјас діно большевістскөй отношеніје самөн.

Фемократіческөй централізмлөн мөд зев важнөй элемент — сіјө „комсомолскөй органјасөн асланыс комсомолскөй організаціјас вөзын кадыс-кадө отчітывајтчөм“. Тајө сувтөдө контрол улө, массајас крїтіка улө став руководашщөй органјаслыс ужсө, сетө позанлун організаціјаса шленјаслы вескөдавны асланыс руководствоыс тырмытөмторјассө. Організаціјаса шленјаслөн ем права лубөй кадө требујтны отчот асланыс руководствоыс да сетны сылы донјалөм. Тајө сің-жө воспітывајтө руководашщөй органјасса шленјасөс најөс бөрјыс комсомолецјас вөзын ассыныс подотчотност большевістскөја гөгөрвоөм самөн.

Фемократіческөй централізмлөн којмөд зев важнөй элемент — сіјө „чорыд комсомолскөй дісціплїна да ещажыкјаслөн унжыкјаслы подчінајтчөм“. Тајө зев важнөй условіје расхлабанносткөд да разболтанносткөд тышкасөм вылө. Сіјө велөдө організованностө, воспітывајтө комсомолецөс коллектівлыс мненіјесө уважајтан да організаціја вөлалы подчінајтчан самөн. Сіјө отсалө тышкасны мелкобуржуазнөй расхлабанност элементјаслы паныд.

Фемократіческөй централізмлөн нөлөд зев важнөй элемент — сіјө „вылысса комсомолскөй органјаслыс шуөмјассө улысса органјасөн да комсомолса став шленјасөн олөмө зік быт пөртөм“. Тајө обөспөчивајтө сојузын јөфїнөй централізованнөй руководство вылыссан улысөзыс. Сојуз ужалө да тышкасө кызі јөфїнөй монолітнөй організаціја, а не кызі торја кружокјас да группајас.

Став тајө элементјасыс емөс комсомол організаціоннөй постројенїелөн подувјас, сочетајтөны ас пыщканыс фемократїја да централізм. Фемократіческөй централізм гөгөрвоөмсө колө торја настојчївөја да тырвыјө разјаснајтны комсомолецјаслы. Сјездөзвывса отчотно-пере-

выборнӧй кампаніе прімер вылын мi тыдалана азылим демократическӧй централизмлыс став вынсӧ да тӧдчанлунсӧ.

Комсомолскӧй уж практикаын емӧс сојузпышса демократіа аугӧмјаслӧн уна-на случајјас.

Мыӧ вайӧдӧны сојузнӧй демократіа аугӧмјасыс? Наӧ вайӧдӧны комсомолецјаслыс возмӧстчӧмсӧ, самодѣятельностсӧ чинтӧмӧ, наӧ кутӧны самокритіка паскӧдӧм, разврашцајтӧны актiвӧс, лезӧны сiјӧс бјурократітчыны, орӧдчыны массајасыс.

Колӧ бура гӧгӧрвоны комсомолецјасӧс воспітајтӧмын сојузпышса демократіјалыс торја тӧдчанлунсӧ. Комсомоллы колӧ лоны нӧшта јонжыка демократічнӧй организацијаӧн. Комсомолецлӧн бостны поэтӧм право — сојузпышса демократіа да большевiстскӧй аскритіка подув вылын свободнӧја обсуждајтны организација олӧмлыс став вопросјассӧ, морт вылӧ виӧдтӧг (не взирая на лица)!

Тырвыӧ гӧгӧрвоана, мыј вопросјассӧ свободнӧја обсуждајтӧмыслӧн могыс колӧ лоны организацијаса шленјасӧс партіа да сӧветскӧй власт гӧгӧр нӧшта јонжыка ӧтувтӧм. Свободнӧја обсуждајтӧм нуӧдсӧ сӧмын шуӧмјас прімиттӧз. Та бӧртi лоӧ вынаӧн кӧрт дисциплина, кодi објажитӧ быт пӧртны олӧмӧ прімитӧм шуӧмјассӧ. Устав сетӧ право прімитавны взысканіе мерајас не сӧмын ВЛКСМ-са шленјас куза, но i выборнӧй руководашщӧй органјасса шленјас куза, весiг комсомол Централнӧй комитетса шленјасӧз.

VI. КОМСОМОЛ ПЕРВИЧНӧЙ ОРГАНИЗАЦИЈАЛӧН МОГЈАС

доклад помалігӧн ме кӧсја сјездлыс вниманіјесӧ сывтӧдны комсомол первичнӧй организацијас уж вопросјас вылӧ. Первичнӧй организација — ленинскӧй комсомоллӧн подув. Первичнӧй организација јитӧ, медвоз, томјӧзлыс паскыд массајасӧс ленинскӧй комсомолкӧд. Ленинскӧй комсомоллӧн первичнӧй организација нуӧдӧ уж томјӧз пӧвсын. Первичнӧй организација уж сертi тајӧ заводса, фабрикаса, колхозса, школаса томјӧз щӧкыда донјалӧны став ленинскӧй комсомол уж јылыс. Со мыјла мiјанлы зев важнӧ, медем быд первичнӧй организација ужалис бура.

Онiја кадӧ первичнӧй организацијас воӧд, кызi i ле-

нинскöй комсомол воэö зоннас, сувтисны выль могјас. Сталин јорт индöдјас серті медвоэа план выль сувтöдсö идејно-політическöј, воспитателнöј уж.

Міјан öні лыддыссö 201.704 первічнöј организација, секи кор IX-öд сјезд кежлö вöлі сöмын 84.394. Комсомоллөн первічнöј организацијасыс бөрја каднас кутисны ужавны тöдчымөн буржыка. Ез ічöt рол ворсны таын і комсомоллөн фабрично-заводскöј комітетјас уж јылыс, комсомолскöј собраніејас јылыс, політическöј образованіе јылыс, нывбаба томјöз пöвсын уж јылыс ВЛКСМ ЦК-лөн тöдса шуöмјасыс.

Но најö оз-на сіз ужавны, кыці колö. Збылыссö комсомол первічнöј организацијаслы колö овны зев озыр, зев содержателнöј, разностороннеј, красочнöј олöмөн. Öд міјан томјöз олöны интереснöј, разностороннеј олöмөн.

Жал ескö, но уна первічнöј организацијаслөн олöмыс блед, кос, гажтöм. Мыј вермас лоны увлекателнöјöнжык да интереснöјöнжык, міјан советскöј томјöзкöд ужалöм дорыс? Но öткымын горе-руководітелјас мукöд дырјыс мыжалöны комсомолецјасöс: најö-пö омöлöс, абу дісціплінірованнöјöс, öдвакö абу пассивнöјöс. Ставыс тајö, дерт, чепуха. Тајö клевета комсомолецјас выль. Емöс комсомолецјас пöвсын і недісціплінірованнöјјас, і абу торја јона актівнöјјас, но тајö öткајас, і то, накöд бур уж дырјі, најö вежсöны. Помкаыс мöдын: öткымын комітетјас омöл ужын, томјöз дінö неправілнöј матыстчöмын.

Щöкыда первічнöј комсомолскöј организацијаслөн комітетјас да комсоргјас копирујтöны комсомол вылынжык сулалыс комітетјаслыс омöл бокјассö. Сы пыдді, медым подувсаыс котырты томјöзлыс воспитаніјесö да образованіјесö, мöд ногөн-кö, занімајтчыны політическöј учобаөн, војеннöј ужөн, спортөн, техніческöј учобаөн, быт вопросјасөн, томјöз шојччöмөн, та пыдді јортјас пріміталöны быд сікаса шуöмјас, котыртöны обследованіејас, індалöны вочöжса ужалан планјас, заседајтöны. І ез случајнö, јортјас, Москваса öті ыжыд первічнöј комсомолскöј организацијаса секретар öтчыд корлы, медым первічнöј организацијас комітетјаслы разрешітисны лöсöдны інструкторјаслыс спеціалнöј інстітут, кодјаслы почіс ескö пöручитны комсомол цехöвöј организацијасöс обследујтöм. Со кыці ужалöны комсомоллөн öткымын

комітетјас! Најо заседајтöны, гижöны постановленіејас, індалöны быдсікаса меропріаіејас, а комсомолецјас політшколаö оз ветлыны, общеобразовательнöј школа-јасö оз воывлыны, мыј вöчсö бібліотекајасын — комітет оз тöд, фізкультураöн да војеннöј делöн комсомолецјас заімајтчöны еша.

Медбöрын первічнöј організаціалöн комітет заводітö копирујтны адмініструјтöмлыс методјассö, кодјасöн, кöт і жал, прославітчісны ез öтї райком да обком.

Поэö ескö вöлі зев уна прімерјас вылын тајöс пет-кöдлыны. І секі-жö комітетјас зев гежöда тöждысöны сы јылыс, медым комсомолец, кодї пöлучітїс сојузнöј взысканіе, ісправітчіс, а організаціа снімітїс ескö сылыс взысканіесö. Ташöм случајјасыс еша.

Характернö, мыј устав проект дїнö предложеніејасын да поправкајасын чувствуйтчö ыжыд „адміністратївнöј задор“ öткымын комсомольскöј актївїстјаслөн. На пöвсыс öтїк требуйтö уставын быт індыны сы вылö, мыј комсомолецöс, кодї кујıмыс дорвыв ез воы общцöј собраніе вылö, колö вöтлыны ВЛКСМ радјасыс.

Мöд дївуйтчö, мыјла уставын абу шуöма комсомолец-јасöс кандідатö вужöдöм да вöтлöм јылыс, кодјас оз кöсјыны кыпöдны асыныс політїческöј уровеннысö.

Кожмöд утверждајтö, мыј ковмас öткымынјасöс, код-јасöс неважөн прїмїтöма ВЛКСМ радјасö важ устав сертї, вöтлыны комсомол радјасыс лїбö вужöдны кандідатö.

Сетöма предложеніе сы јылыс, медым вöтлыны комсомол радјасыс лїбö кöт-нїн вужöдны кандідатö став комсомолец-нестахановецјасöс.

Тыдалö, адміністратївнöј лудöмнас зарачитчöмаöс ве-сіг комсомол улысса актївлөн öткымын прослојкајас.

Первічнöј організаціа ужлөн гырыс тырмытöмторјас пöвсыс öтї сыын, мыј комітетјас зев щöкыда јöршітчöны ас кыщ пыщкас, еша кыскöны асланыс ужö інженерјасöс, технїкјасöс, бібліотекарјасöс, комсомолецјасöс — научнöј работнїкјасöс, пропагандїстјасöс да мукöдјасöс. А öд најö вермасны сетны зев тöдчана отсöг комсомол-лы воспитательнöј уж пунктöмын.

Тајö тырмытöмторјас вöснаыс мїжан нöшта емöс дај зев уна том зонјас да нывјас, кодјасöс абу шымыртöма мїжан вліжанїеöн.

Торјон колö вiставны колхозјасса комсомол первичнöј организацијас уж јылыс. Мијанön прöверитöм 565 комсомол первичнöј колхознöј организацијас пöвсыс 55 прöчентыс сешöм колхозјасын, кöни абуöс партијнöј организацијас. Та вöсна колхозјасса комсомол первичнöј организацијасөн вескöдлöм бостö торја важнöј тöдчанлун.

Уна комсомолец-колхозникјасöс öнöч-на абу кыскöма практическöј ужö. Подула помкаыс сыын, мыј мијан öнија кадöч омöла пунктöма комсоргјаскöд, колхозјасса первичнöј организацијасса секретарјаскöд ужсö, сыын, мыј уна колхознöј комсоргјас абу опытнöјöс, омöла подготовленнöјöс. Сы могыс, медем серјознöја кыпöдны ужсö колхозјасын первичнöј организацијаслыс, колö мијанлы збылыс кутчисны комсоргјасöс велöдöмö да гöтöвитöмö, наöн вескöдлöмö. Комсомол öти райкомлы тајö абу вын сертыс. Колö, медем тајö делöас бостеисны областнöј да краевöј комитетјас да нацреспубликајасса комсомол ЦК-јас.

Сорныс мунö сы јылыс, медем вужвыјоныс вежны комсорг динö, колхозса первичнöј организацијаса секретар динö мијанлыс отношеніјенымöс. Лезны позтöм, кор колхозса первичнöј организацијаса комсорг вылö унжык горзöны, сiјöс велöдöм дорыс. Колö кутны тöдвылын, мыј зев щöкыда овльвлö, кор колхознöј первичнöј организацијаса комсорг велöдöчöма кык-кујим во да политическöј грамотностыс унжык вылö-нын кружок либö начальнöј школа објомын. Организационнöј уж опытыс сылөн сiч-жö еща. Сiчкö, комсомол райкомјаслөн да обкомјаслөн главнöј могыс сыын, медем велöдны комсоргöс, отсавны сылы, терпеливöја исправлајтны сылыс тырмытöмторјассö.

VII. КОМСОМОЛÖН ПАРТИЈНÖЈ ВЕСКÖДЛÖМ ЈЫЛЫС

Медса важнöјыс, решајущöјыс, замечательнöјыс, мыј гiжöма уставын да мыјön урчитсö ленинскöј комсомол ужлөн став направленијеыс,— сiјö большевикјас мијан великöј партијалөн комсомолөн быдлунса вескöдлöм. (Ап-лодисментјас.)

Сталин јорт шулис не öтчыд: „Комсомолецлы колö помнитны, мыј партијалыс вескöдлöм обеспечитöм ем медса главнöј да медса важнöј комсомоллөн став ужас“¹⁾.

¹⁾ Сталин, Комсомол јылыс, „Молодаја гвардијалөн“ Изд., 1935-öд во, 63 листö.

Мі вермам смела да гөрфитчана ыжыд чувствоон шуны Х-öd сjezd вылын, мыј мі, леңинскөј комсомол, тајос гө-гөрвоам, мі тајон руководствујтчам асланым став ужын, мыј Сталин јортлөн тајо индөдыс ем леңинскөј комсомол развітіјелөн вөрзөдны позтөм закон. (А плодісментјас.)

Міјан странаса том поколеніје радејтө большевикјас-лыс партіјаос кызі асгыс рөднөј мамөс. Том поколеніје, кызі некор, отувтчөма да котыртчөма Леңин—Сталин партіја знамја улын.

І ВЛКСМ уставлөн выныс сыын, мыј сылөн подула принципјасыс петөны комсомол јылыс, томјөз јылыс Ле-ңин да Сталин индөдјасыс.

VIII. УСТАВ—СОЈУЗ СТАВ ПЫШКӨССА ОЛӨМЛӨН ВӨРЗӨДНЫ ПОЗТӨМ ПОДУВ

Сојузын устав пыр кутіс зев ыжыд төдчанлун'сы вөсна, мыј тајо зев важнөј документ, коді урчитө ВЛКСМ ужлыс подула принципјасө, комсомоллыс организационнөј постројеніјесө, коді урчитө организацијаса шленјаслыс да најө вескөдлыс органјас поведеніјелыс подула правілө-јасө да вообщце пөрадоксө сојуз став пышкөсса олөмын. Устав ем сојузлөн неуна лыда документјас пышкыс өті, кодөс вынсөдө сjezd.

Тајо принципјасыс да поведеніје правілөјасыс, кодјасөс урчитөма уставын, откода обязательнөјөс кызі организацијаса став шленјаслы, сизі і став руководашщөј органјаслы. Устав ем сојузын став организационнөј ужсө өті самөн стрөитөм вылө і руководство і став леңинскөј комсомолөс организационно-політическөја отувтөм вылө вынјөра оруфіје. Сіјө, мыј шуөма уставын, колө лоны дејствујтөм-лы руководствоон.

Но міјанлы, јортјас, колө сетны аслыным отчот сыын, мыј сојузын уна вылө јөз. На пөвсын кущөмкө јукөн нөшта оз тырмымөн јаснөја да бура төд подувја устој-јасө, кодјас вылын сулалө комсомол.

Не случајнө Електрокомбинатса шірпотреб цехыс өті активіст сы јылыс јуалөм вылө, коді лоө рајонын комсо-моллөн высшөј органыс, вочавізіс: „Комсомол рајкомса секретар“!

Мі, јортјас,—томјөзлөн организација. Та вөсна комсо-

моллөн составыс пыр выльмө. Өтијас мунёны, мөдјас лок-
тёны. Таын комсомоллөн өти аслыспөлөслуныс. ВЛКСМ
составлөн кујим нөлөд јукёныс (73,3 прөцент) пырисны
сојузө IX-өд сјезд бөрүн. 1934-1935-өд војасын пырыс-
јас артавсёны 934.172 морт, либө 26 прөцент.

Тажө унатор јылыс висталө, јортјас. Комсомоллы најөс
колө воспитывајтны организованност, дисциплина самөн.
Налы колө төдны ассыныс правајаснысө да објазанност-
нысө. Өткымын вескөдлысјас тајөс вунөдөны да оз нуөд-
ны серјознөј воспитательнөј уж устав вопросјас куза выл
пырысјаскөд. Мыј вөсна унаөн оз төдны устав либө сјјөс
төдөны омөла, а та вөсна најө колана ногөн абу воору-
житчөмаөс устав зүгөмјаслы да кежөмјаслы паныд тыш
вылө. Колө шедөдны, медем комсомолса быд шлен бура
төдис устав. Но тајө еща. Колө велөдны комсомолецјасөс
да комсомолөн вескөдлысјасөс большевикјас самөн пөртны
олөмө ассыныс уставсө.

ВЛКСМ-лыс воzza уставсө грубөја зүгөм да извра-
шцајтөм јона паскыда паскалөма. Тајө петө устав динө
зывөктана относитчөмыс, сјјөс донјавтөмыс. Сы пыдди,
медем воспитывајтны комсомолса шленјасөс уставөс ува-
жајтан самөн, өткымын активистјас асныс торкёны да
зүгөны сјјөс.

Унаөн өнөз оз гөгөрвоны либө оз көсјыны гөгөрвоны,
мыј устав зүгөмјас, а сиз-жө уна комсомолецјасөн устав
төдтөм ем расхлабанностлөн, неорганизованностлөн, не-
разберихалөн, кодјас емөс-на зев уна организацијасын,
серјознөј помкајас пөвсыс өти.

Ме думајта, мыј сјездлы колө објажитны комсомолса
став шленјасөс да медрөз руководашщөј работникјасөс
стрөга вичөдны сы бөрсө, медем бюрократическөј да рас-
хлабаннөј элементјаслөн ез вөв позанлун зүгны ленинскөј
комсомоллыс уставсө.

Мед сјезд сетас наказ ВЛКСМ ЦК выл составлы
шедөдны сјјөс, медем ВЛКСМ-лөн устав, кодөс ми при-
митам тајө сјезд вылас, лоис ленинскөј комсомол став
пыщкөсса олөмлөн збыл вөрзөдны пөзтөм подулөн. (Апло-
дисментјас.)

ЈУРИДАЛЫГ

	Листб.
I. Комсомол сушщност жылыс	5
II. ВЛКСМ шленјас објазанностјас жылыс	10
III. Комсомолө прімітөм жылыс	12
IV. Организационнөј ужлөн тырмытөмторјас да организа- ционнөј руководстволөн мојас	17
V. сѐмократическөј централизм жылыс	24
VI. Комсомол первичнөј организацијалөн мојас	26
VII. Комсомолөн партијнөј вескөдлөм жылыс	29
VIII. Устав — сојуз став пыщкөсса олбмлөн вөрзөдны поз- төм подув	30

Ответст. по выпуску А. Чеусова

Технический редактор М. Шестаков.

Сдано в набор 14/VII-1936 г. Подписано к печати 10/VIII-36 г. Формат 62 x 94 1/16, 2 печ. листа, 35.000 зн. в печ. л. Уполн. Облит. № 1356, Коми ГИЗ № 74. Заказ типогр. № 1161. Тираж 3500 экз.

Типография УМП, Сыктывкар. Дом печати.

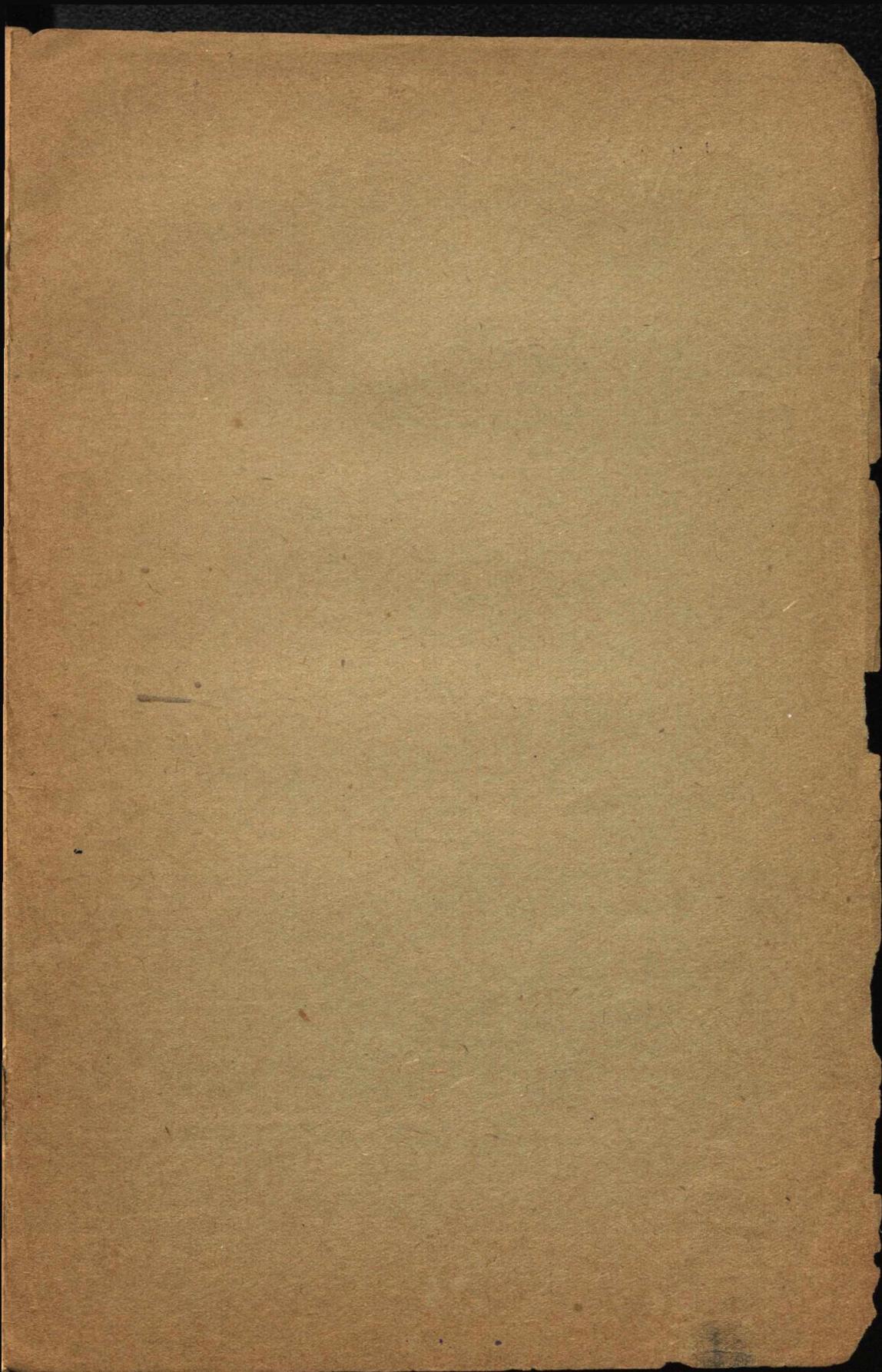
Ц 1936

Акт № 17/2

Вкладыш 2

ИИВ. №

3814

№ 48 III

№	Комп-т
3-1417a	

донис 35 ур.

Вн-93-657/1150

10-